

Samrådsredogörelse

Remissinstans	Synpunkter och bemötande
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	<p>Länsstyrelsens yttrande bifogas i sin helhet.</p> <p>Bemötande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Under rubriken "Planeringsbakgrund" har texten kompletterats på följande sätt: De områden kring byggnaderna som avgränsas av byggnadsminnets gräns ska hållas i sådant skick att byggnadernas utseende och karaktär inte förvanskas. Falköpings kommun har tagit fram ett vårdprogram för Mössebergsparken under 2013 i samarbete med Länsstyrelsen. Beslutet om föreskrifter och skötselplan för Mössebergs östsluttning är väl förenliga med både vårdprogrammet och med beslutet om byggnadsminnesförklaringen. • Kartorna har gjort tydligare genom tjockare avgränsningslinjer och större siffror. • De detaljplaner som berörs av naturreservatet finns beskrivna under rubriken "Kommunal översiktsplan och detaljplaner". Beslutet om föreskrifter och skötselplan är väl förenliga med besluten om detaljplaner. • Falköpings kommun har begärt att samfälligheten Jättene S:13 genom fastighetsreglering ska överföras till kommunens fastighet Jättene 33:6. Den kommer därmed att ingå i reservatet. • Åtgärden att frihugga grova/vidkroniga ekar har strukits i skötselplanen.
Skogsstyrelsen i Borås	<p>Skogsstyrelsen ställer sig positiv till bildandet av reservatet, men vill ange följande synpunkter beträffande skötselplanen.</p> <p>Skötselområde 7a och 7b: Engångsåtgärder och underhållsåtgärder bör preciseras tydligare för att undvika tolkningar som kan medföra skada på naturvärdena. Att skapa död ved bör inte ske på bekostnad av naturvärden. Därför bör det övervägas om några ädellövträd ska kapas under kronan, utan att det i stället sker genom en naturlig tillförsel av död ved.</p> <p>Bemötande: Det är endast fråga om enstaka ädellövträd som ska kapas under kronan. Enligt bevarandeplanen för Natura 2000-området kan ett visst påskyndande, eller skapande, av död ved genom exempelvis toppkapning eller ringbarkning av vissa träd vara positivt i de ädellövrika branterna. Samtliga förslag på åtgärder har förankrats hos länsstyrelsen.</p> <p>Skötselområde 3, 9 och 12: Frihuggning av grova vidkroniga ekar har ofta en positiv effekt på berörda träd och arter knutna till dessa miljöer. Det bör inte generellt anges att frihuggning av grova/vidkroniga träd kan utföras vid behov, utan det bör tydligare preciseras vilka träd som är aktuella.</p> <p>Bemötande: Åtgärden att frihugga grova/vidkroniga ekar har strukits i skötselplanen.</p>
Kultur- och fritidsnämnden	Kultur- och fritidsnämnden är positiv till förslaget och betonar vikten av att leder, stigar, friluftsanordningar och utsiktsplatser underhålls på ett bra sätt.
Byggnadsnämnden	Byggnadsnämnden ställer sig positiv till det föreliggande förslag om bildande av naturreservatet Mössebergs östsluttning.
Tekniska nämnden	Tekniska nämnden anser att föreskrifterna är i konflikt med befintlig VA-verksamhet pga behovet att underhålla markförlagda VA-ledningar i framtiden. Bemötande: Föreskrifter enligt A gäller inte vid reparation och underhåll av befintliga stigar, vägar, markledningar och belysning. Tekniska nämnden kommer

	följaktligen att ha rätt att underhålla ledningar inom naturreservatet.
Miljönämnden i Östra Skaraborg	<p>Miljönämnden tillstyrker kommunstyrelsens förslag till bildandet av naturreservatet Mössebergs östsluttning då området har höga naturvärden med ädellövskogar i brantmiljö samt rikkärrsmiljöer och lokaler för känsliga arter samt för att bevara ett område av betydelse för friluftslivet. Miljönämnden anser att det är viktigt att resurser säkerställs, såväl praktiskt som ekonomiskt för den långsiktiga skötseln och förvaltning av reservatet och har inget att invända mot kommunstyrelsens förslag till föreskrifter och skötselplan.</p> <p>Bemötande: Ambitionen är att naturreservatsbildningen ska bidra till en förbättrad förvaltning av området.</p>
TeliaSonera Skanova Access AB	<p>TeliaSonera Skanova Access AB har kabelanläggningar med ledningsrätt i aktuellt område och förutsätter att rätten till underhåll och eventuellt felavhjälpning även ska finnas då området blir naturreservat.</p> <p>Bemötande: Föreskrifter enligt A gäller inte vid reparation och underhåll av befintliga stigar, vägar, markledningar och belysning. TeliaSonera Skanova Access AB kommer följaktligen att ha rätt till underhåll och eventuellt felavhjälpning av ledningar inom naturreservatet.</p>
Sundh Miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Det fattas 2,1 ha i målarealen jämfört med utgångsarealen. Bemötande: Målarealen har justerats. • Mössebergsparken är omskriven på flera platser men ingår inte i reservatet vilket är missledande. Bemötande: Mössebergsparken ingår delvis i naturreservatet. • Humle, skogsknipprot, luden johannesört och snårstarr är ovanliga arter som bör omnämnas i planen. De rödlistade fjärilarna grå klaffmätare, vägtornsmätare och humlerotfjäril saknas i tabell 2. Berguven som tidigare etablerade revir i rasbranten ovan Mössebergsparken bör också omnämnas i planen. • Bemötande: Humle och skogsknipprot finns fortfarande kvar och bör därför omnämnas i planen. Berguven som tidigare hade revir i rasbranten ovan Mössebergsparken kommer också att omnämnas i planen. I tabell 2 redovisas arter som är rödlistade, fridlysta eller sällsynta. Uppgifterna om fjärilarna är för gamla (1996) för att vara relevanta att redovisa i tabellen. • Det är bra att Gamla Folkets park restaureras och att införa hamling på olika platser. • Det bör skapas ljusbrunnar och ljusluckor samt sydvända bryn i anslutning till ädellövskogarna. • Att underhålla utsikter från platåkanten är ett måste för varje falköpingsbo och kan mycket väl kombineras med god naturvård som jag ser det. • För varje skötselområde bör det framgå att ”all föryngring av gran röjs regelbundet”. Bemötande: Skötselplanen har kompletterats enligt förslaget. • Det är viktigt att hävda och helst öka den öppna ängens areal i skötselområde 5. Med nuvarande skrivning finns en risk att igenväxningen med tillhörande beskuggning av gräsmarkerna tar överhanden vilket på sikt innebär trivialisering och utarmning av flora och fauna. Bemötande: Slätter är mycket resurskrävande och därför bör artrika slättermarker prioriteras framför artfattiga ängar som denna. • Ljusinsläppet i den forna lövängsmarken i skötselområde 11 bör vara högt. Kommunen bör genomföra naturvårdsgallring av trädsiktet. Det är inte nödvändigt att just eken gynnas i detta delområde. Även alm, ask, lönn m.fl. träslag måste få gynnas ibland. Den befintliga öppna ängen måste skötas istället för att låta den växa igen. Solöppen och blomrik mark i anslutning till ädellövskogsområden med inslag av död ved har mycket stor betydelse för den biologiska mångfalden. Bemötande: Skogsbeståndet utgörs av sedan länge igenväxta miljöer som ligger i anslutning till skuggande bergbranter. Sådana bestånd är lämpliga att

	<p>lämna till fri utveckling enligt rapporten ”Sydsvenska lövskogar och lövbärande marker”. Bevarandemålet i skötselplanen är utvecklingsmark för Nordlig ädellövskog 9020. Naturvårdsgallring hade varit lämplig om avsikten var att återskapa betesmarken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ängen i skötselområde 18 bör skötas istället för att låta den växa igen. Solöppen och blomrik mark i anslutning till ädellövskogsområden med inslag av död ved har mycket stor betydelse för den biologiska mångfalden. <p>Bemötande: Slätter är mycket resurskrävande och därför bör artrika slättermarker prioriteras framför artfattiga ängar som denna. För att gynna den biologiska mångfalden kan med fördel skogbryn skapas i stället.</p>
Sven och Anne-Marie Carlén ägare till fastigheten Bestorp 19:4	<p>Sven och Anne-Marie Carlén vill ha möjlighet att fortsätta att använda en vändplats som är belägen i skötselområde 1. De framhåller även att vägen på deras fastighet ej får utnyttjas för transporter av avverkad skog eller ris.</p> <p>Bemötande: Vändplatsen kommer att finnas kvar och kommer även i fortsättningen att få användas. Kommunen avser inte att nyttja privata vägar för transporter.</p>
Falbygdens Naturskyddsförening	<p>Naturskyddsföreningen är mycket positiv till att Mössebergs östsluttning får ett skydd i form av naturreservat. Området har stora natur- och kulturvärden vilket gör en långsiktigt hållbar förvaltning nödvändig. Genom reservatsbildningen skapas goda förutsättningar för detta. Vi anser att det beslutsunderlag som tagits fram är gediget och är en god grund att stå på. Det är särskilt viktigt att säkerställa skyddet av de s k mikromiljöerna som oftast återfinns i rasbranter eller motsvarande mer svårtillgängliga områden. I dessa branter finns ett mikroklimat med lång kontinuitet som lett till en värdefull, om än ganska okänd, organismrikedom. Det krävs dock inte stora störningar – i form av solinstrålning, vind, eller tramp – för att förutsättningarna ska förändras snabbt. För att tillgängliggöra det nya naturreservatet och dra än mer fördel av dess pedagogiska potential ser vi det dels som viktigt att öppna upp ett mindre antal utsiktspunkter på berget så som föreslås, dels att sätta upp informativa skyltar på ett antal strategiska områden (dvs inte enbart förbudsskyltar!). Dessa skyltar kan beskriva både bergets geologi, dess natur- och kulturvärden, samt det större sammanhang i vilket Mösseberg ingår (platåbergslandskapet i Västra Götaland).</p>